

לידיעתכם,

להלן דיווח מפורום לווייתן שהתקיים במאי 2020. לאחר הדיווח מובא סיכום הפגישה כפי שנשלח

ממשרד האנרגיה

בטיוטא לסיכום בקשתי להוסיף 2 נקודות חשובות שנאמרו בפורום באותה ישיבה להלן :

1. יוסי וורצבורג, המומנה על הנפט - אמר (ככה שמעתי וכתבתי) שמשרד האנרגיה מתכוון לערוך בעצמו או בעזרת חברת ייעוץ (הנדסי) בנ"ל (שאינה קשורה להקמת האסדה) ביקורת נוספת לתפקוד האסדה/מערך ההפקה משדה לווייתן, בשל ריבוי התקלות עד כה. זה נאמר המשך דבריו על כמות הגדולה של התקלות התפעוליות והתראות חיישנים שגרמו להפסקת פעילותה. זו אמירה חשובה מאוד אני מבקש שתופיע בסיכום הישיבה.

נושא חקירת התקלות ע"י חברה בנ"ל חיצונית בלתי תלויה בנובל קיבל כבר ביטוי בהודעות משרד האנרגיה לתקשורת. והחברה תחל בבדיקתה ב21.6 ולאחר מספר שבועות תגיש דו"ח למשרד האנרגיה. היום בועדת פנים וסביבה אמר מנכ"ל המשרד שתוצאות מסקנות הדו"ח יפורסמו לציבור (כל מה שניתן לפרסם בהינתן שמירה על מידע רגיש וסודות מסחריים)

2. בעניין הרטט בג'אמפרים אנג'. אביגדור ברליאנט (תושב זכרון, מהנדס ברפא"ל ומתנדב ב"קבינט הגז" המייעץ למועצת זכרון יעקב) שאל: "האם בוצעה ברמת התכנון אנליזה מודאלית* כל מרכבי הצנרת מקידוחים על עד ל"אסדה" ועל גבי האסדה" זו שאלה שגם הועברה מראש כאחת השאלות לדין אנליזה תומר ישראלי מהנדס נובל אנרג'י הבטיח לספק תשובה בהקדם לשאלה זו. (*אנליזה מודאלית היא סימולציה נומרית שבודקת תדרים עצמיים של מבנה וחשובה מאוד לתכנון חוזקו ועמידתו כלומר לבטיחות ומניעת אסונות).

בסיכום ניתן ביטוי חלקי לבקשה זו. המידע הנ"ל לא סופק למרות שהגשנו את הבקשה מספר פעמים מאז מרץ. כמו כן, בבקשות לדין בפורום עלו נקודות נוספות שמפאת קוצר הזמן לא נדנו למשל שעד היום לא פורסמו נתוני הזרמה לים.

אני מבקש שהערות אלו שלי יופיעו לצד הסיכום ששלח משרד האנרגיה במסגרת הדיווח לציבור של חיים וסביבה על פעילותו של "פורום לווייתן".

מדינת ישראל משרד האנרגיה מינהל אוצרות טבע

נפט וגז
ד' בסיון התש"פ
27 במאי 2020
נפט_1200_2020

הנדון: פורום לווייתן סיכום פגישה 26.05.20

משתתפים (הפגישה התקיימה באמצעות מערכת זו): ענת שריד – רשות הרישוי גז טבעי, מינהל התכנון מחוז חיפה; אשי אביזמר – כבי"ה; רני עמיר, פרד ארזואן, ד"ר דרור צוראל, רם גרינוולד, איריס שליט – המשרד להגנת הסביבה; איזבלה קרסקין – משרד הבריאות; צחי בר תקווה – נציג מ.א חוף הכרמל ונציג התושבים; ניר סהר – א.ע לאיכות הסביבה שרון – כרמל; ד"ר יובל ארבל, ד"ר חגית אולאנובסקי – נציגי חיים וסביבה ארגון הגג של ארגוני הסביבה; יוסי וירצבורגר, ד"ר ערן ברוקוביץ, אלי חן שאול אילן נסים דורית הוכנר, אריאל פרינץ – משרד האנרגיה; בניי זומר, זיקיש צימרמן, תומר ישראלי – נובל אנרגיי מדיטראניאן לימיטד.

עקרי הדיון:

- בהתייחס לשאלות שהועברו טרם הדיון בהקשר לאירועים ולתקלות באסדה, הובהר כי למרות שמקובל כי בתהליך ההרצה מתגלות תקלות, התקלות, ותדירותן, במיוחד במהלך החודשים האחרונים לא נחוו מראש ומשרד האנרגיה יחד עם רגולטורים נוספים מתייחסים לתקלות בחומרה רבה. רמת הבקרה של המפעיל ושל משרד האנרגיה הוחמרו, וכל תקלה נבדקת ונבחנת באופן מעמיק. הן באמצעות בדיקה ובחינת דיווחים המתקבלים מחברת נובל והן בביקורות על גבי האסדה (כולל בתקופת המגבלות של הקורונה). כל הפסקת הפקה והסיבות לה מפורסמים באתר משרד האנרגיה בשפה שנועדה לציבור הרחב. יחד עם זאת, בכל התקלות שאירעו עד כה, לא נמדדו חריגות בתחנות הניטור השונות ולא נמדדו ערכים חריגים של זהום אויר בחוף. משרד האנרגיה מתכוון לערוך בעצמו או בעזרת חברת ייעוץ חיצונית ביקורת נוספת לתיפקוד האסדה.
- גימפרים: במהלך הבדיקות שבוצעו כחלק מתהליך ההרצה של האסדה, זוהו בגימפרים רעידות מעבר לתכנון. משרד האנרגיה הנחה באופן מיידי את חברת נובל לצמצם את ההפקה והוטל עליה לתקנה. הפתרון היה באמצעות התקנת משקולות על גבי הגימפרים ובדיקתו נעשתה על ידי חברה צד ג', סטרס איגינירנג. הבדיקות כללו מדידת רעידות בגימפרים לפני שהניחו את המשקולות ולאחר הנחתן תוך עליה בספיקה עד לערכים המירביים שתוכננו לכל קידוח. ניתוח התוצאות שאושר על ידי חברת סטרס הצביע על כך שהכשל צפוי בפרק זמן שמאפשר להפיק בשדה, כ-40 שנים. אביגדור ברליאנט שאל דרך הזום של ד"ר יובל ארבל בנוגע לביצוע אנליזה מודאלית לגימפרים ושאר המערכת, חברת נובל תענה על כך. משרד האנרגיה ימשיך בניטור ומעקב תקינות הגימפרים.
- נוהל דיווחים: משרדי האנרגיה והגנת הסביבה הכינו נוהל דיווח על תקלות. הנוהל הועבר להערות א.ע כרמל שרון ולמפעילים. מטרת הנוהל לאחד בין הדיווחים השונים שנדרשים ולהקל על העברתם וקבלתם. הצורך בהוספת מסקנות לשיפור ומניעת הישנותן של תקלות עלה גם הוא, כמידע חשוב לציבור הרחב. משרד להגנת הסביבה הדגיש כי מטרת נוהל הדיווח למוקד הסביבה וממנו לכלל הגורמים לרבות הציבור, הוא העברת מידע

- בזמנים מוכתבים מראש. אין המדובר בתחקירי אירוע שכן אלו מוכתבים על ידי פרטי ההתרים והרישיונות של האסדה. כבאות והצלה לישראל מבקשים לקבל את הנוהל את התאמתו לנוהל חבירה וסיוע מבצעי באירועי כבאות והצלה במתקנים ימיים שמתגבש בימים אלו.
4. התקנת מערכת לזיהוי דליפות שמן לים בזמן אמת: המשרד להגנת הסביבה העמיד בפני חברת נובל אנרג'י דרישה להתקין מערכת לזיהוי שמן בים מבוססת חישה מרחוק וזו תותקן תוך כשנה. יחד עם זאת חשוב להבין שזו מערכת עזר בלבד. הדגש העיקרי הוא על פעולות המניעה על מנת שלא להגיע למצב של שפך שמן בכלל. הדגש השני בחשיבותו הוא דיווח מיידי ופעולות תגובה מהירות של חברת נובל אנרג'י בים. מהניסיון הרב המצוי במשרד הגני"ס ובעולם, זיהוי דליפות הראשוני נעשה ברוב המוחלט של המקרים על ידי צוות התפעול של האסדה או כלי השיט המעורבים ולא דווקא באמצעות מערכות גילוי.
5. פעולות תחזוקה מתוכננות: חשיבות פרסום ודברור פעולות תחזוקה מתוכננות מראש היא הדבר הנכון לעשותו וכך כבר נעשה. חברת נובל אנרג'י מודיעה על פעולות התחזוקה המתוכננות למשרדי האנרגיה, הגנת הסביבה ולא.ע לאיכות הסביבה שרון – כרמל ומפרסמת על כך הודעה באתר החברה.
6. מוכנות לטיפול באירועי שפך שמן לים ולחופים: המשרד להגני"ס מטמיע את ההיערכות הלאומית והמקומית באמצעות התלמי"ת (תכנית לאומית למוכנות ותגובה לתקריות זיהום ים בשמן). בשנים האחרונות בוצעו מספר פעולות בנושא כגון צירוף של רשויות מקומיות שוכנות חוף לשיפור מוכנותן בשילוב של מתן סיוע כספי להכנת תכניות חירום, לרכישת ציוד לטיפול בחופים הנפגעים משמן. כדוגמה, מ.א חוף הכרמל יזמה בשיתוף המשרד להגנת הסביבה ועמותת אקוואשן, הכשרה של תושבים מתנדבים וביצעה תרגול. יחד עם זאת קיימת חשיבות בהגדלת המערך ואיגוד ערים שרון כרמל הציע את שירותיו הטובים להגברת המודעות והמוכנות בקרב רשויות החוף אצלו.
7. המשרד להגנת הסביבה נקט בכמה צעדי אכיפה נגד חברת נובל אנרג'י בגין הפרות של היתרים שניתנו על ידי המשרד. הסנקציות יוטלו על חברת נובל והודעות המשרד להגנת הסביבה פורסמו היום.

סוכים:

1. נוהל דיווחים:
- 1.1 משרד האנרגיה יבחן את הוספת מסקנות לשיפור ומניעת הישנותן של תקלות בנוסף לרשימת התקלות וסיבתן המפורסמים היום.
- 1.2 נוהל הדיווחים של משרד האנרגיה המעודכן, יועבר לא.ע לאיכות הסביבה שרון - כרמל ולכבאות והצלה לישראל ויפורסם באתר המשרד.
2. מוכנות לטיפול באירועי שפך שמן: א.ע לאיכות הסביבה והיחידה הארצית להגנת הסביבה הימית במשרד להגנת הסביבה יפגשו ויבחנו דרכים להרחיב את מעגל המתנדבים והרשויות המקומיות להגדלת מערך הטיפול באירועי שפך שמן.

רשם: אילן נסים

העתקים: משתתפים